

KATI

TĀHEKE

NR.9

1985

ISSN 0134-2268

Meil on ilus koolimaja,
vahetunnil kilkeist kajab.
Aga kui on tundi kell,
vaikib iga lõbus sell.

Õppida on palju vaja,
selles abiks õpetaja.
Ta on range ja ka hea,
nagu olema just peab.

ANNE AIDLA,
Tartu 12. Keskkooli
IV klassi õpilane

Mina olen juba
täitsa koolilaps.
Ranits seljas, müts mul peas,
sammud kooli poole sean.

KARMEN MUGU,
Puurmani Keskkooli
III klassi õpilane

Mina pole enam väike,
ammu juba koolis käin.
Teen ka iseseisvaid käike,
olen ikka kukupai.

Viitele ma õpin koolis,
kodus korrast lugu pean.
Ulakusest ma ei hooli,
kõik see on ju väga hea.

Minu rinda ammu ehib
oktoobrilapse täheke.
Olen seadnud endal sihiks
tähekesse punase.

ANGELIKA TIMUSK,
Põlva Keskkooli
II klassi õpilane

Tälle koolis

«Leopold ja postika-
na tervitavad kõiki
lapsi kooliaasta algu-
se puhul» — joo-
nistanud ANDRES
SEIRE Paide 3. Kes-
kooli IIA klassist.

«Kes on kiirem» —
joonistanud JANNE
MUTLI Tamsalu
Keskkooli IIIA klas-
sist

Minu suur ja ilus kool kannab
C. R. Jakobsoni nime. C. R. Ja-
kobson oli õpetaja ja ka kirjanik.
Ta kirjutas lastele aabitsa. Me peame
hästi õppima, et kool võiks auga
tema nime kanda.

TIINA LEETMAA,
Viljandi 1. Keskkooli
III klassi õpilane

Mina õpin Ülenurme Keskkoolis.
Meie kool on alles päris uus. Esi-
mesel septembril möödunud aastal
sai see valmis. Enne kooli avamist
käisime koristamas. Mina ja ema pe-
sime aknaid ja põrandaid. Isa ja
vend panid pinke kokku. Tarkuse-
päevaks oli kool puhas ja korras. Me
tahame, et kool jääks puhtaks, nagu
oli esimesel septembril.

KAIRI KALVET,
Ülenurme Keskkooli
II klassi õpilane

Vahel mõtlen, oleks hea,
koolis käima kui ei peaks,
poleks õppimist, ei hoolt.
Usun: paljud selle poolt.

Ainult imelik on see,
koolimajas miks ma veel
siis, kui lõppenud on tunnid.
Kes mind siia jääma sunnib?

Peale koolivaheaja
veelgi armsam koolimaja.
Kõik nii kodune ja tuttav,
päris joostes sinna ruttan.

ARLES PERLE,
Paide 1. Keskkooli
IV klassi õpilane

Laste kodu

Viljandi linna lähedal suure pargi sees on kahekorruseline maja. Selles majas on palju magamistube, suur köök ja söögisaal, vahvad käänulised trepid ning paar klassiruumi. Maja ümber kasvavad kõrged puud ja laiub peenramaa. Suvel on siin hästi roheline ning õiteküllane, talvel särab valge lumi. Mäest saab suusadega otse alla järveääle kihutada. Vilgas tegevus käib päevast päeva, sest siin majas elab üle neljakümne lapse. Kõige nooremad on seitsmeaastased, vanemad käivad juba tehnikumis.

See on VIIRATSI LASTEKODU.

Esimese koolipäeva hommikul sõitsid lastekodu poisid-tüdrukud Viljandisse kooli. Enne jagas laotädi Elli neile kõigile uued koolivormid ning pidulikud valged pluusid. Kasvatajad vaatavad üle, kas nägu ja käed on puhtad, juuksed kammitud. Kokad sõitsid minejatel kõhud täis ning aednikutädi Sirje löikas peenralt lilled kaasa. Kõik nagu päris kodus-

MARGUS ja MAREK

Pildistanud AGNES JÜRGENS

ki, ainult emasid-isasid ei olnud koolifeele saatmas. On niisuguseid emasid-isasid, kes oma lastest ei hooli. Nad ei tee lastele süüa, ei osta neile rõivaid ega mänguasju, ei pese pesu ega korista tube. Kõik raha ja aeg kulub neil viina joomiseks. Niisugused emad-

isad on oma pojad ja tütreid ilma jätnud hellusest ja soojust, on nad kodust ilma jätnud. Ja siis tuuaksegi nende lapsed lastekodusse. Margus ja Marek elavad lastekodus juba kolmandat aastat. Nad õpivad päris hästi ja on muidu ka tublid. Kasvatajad

tädi Kaja, tädi Leida ning tädi Linda on nendega ja kõigi teiste lastekodu lastega rahul. Onu Jaan ja onu Uudo õpetavad poisse saagima ja hõõveldama, igasuguseid asju meisterdama ning parandama. Tüdrukud koos tädi Valliga õmblevad ja koovad, askeldavad köögis. Suvel tehakse aiatööd, sõidetakse rattaga ja käiakse ujumas. Talvel pärast koolitööd mängivad väiksemad lapsed oma mängutoas ehk Mutionu urus; suuremad loevad, vaatavad telerit, kuulavad raadiot.

Igav ei ole küll kellelgi, kuid suur oma kodu igatsus on kõigil. Viiratsi lastekodu juhataja onu Johan ja teised tädid onud hoolitsevad, et lastel oleks siin hea olla. Nad soovivad väga, et see maja pargi sees oleks ka ilma emadeta-isadeta tõeline laste kodu. Ja veel soovivad nad, et siia poleks vaja enam ühtegi last tuua, et igal lapsel oleks ikka oma päris kodu.

AGNES JÜRGENS

HILLI RAND

Pliiatsijutt

Millest see küll tuleb, et meie lastele juhtuvad alati ainult halvad pliiatsid. Alati jonnakad, sõnakuulmatud, salakavalad. Kui ema poodi läheb, ei aima ta üldse, et just selles kabis, mille ta valib, on säärased peidus. Ootavad ainult, millal kaas lahti tehakse.

Ka isa, kui ta teritamiseks noa võtab, ei oska aimatagi, et pliiatsid on ühed igavesed väänikud.

Kui lapsed õhinal joonistama asuvad, hakkavad pliiatsid varsti oma õiget nägu näitama.

See ei olegi kõige hullem, et nad tahavad värvimisraamatus ikka üle ääre kippuda ja joonistades veavad väikest kätt sinka-vonka enda järel. See on veel väike viga, sest kui käsi saab suuremaks, jõuab ta pliiatseid ka tugevamini vaos hoida.

Hoopis hullem on aga pliiatsite salakavalus.

Selle vastu ei aita miski. Alles olid nad kõik korralikult laua peal koos. Aga näe, juba on osa salaja jalutama läinud.

Oleks siis, et nad jalutaksid viisakalt. Kus sellega!

Toad on täis riidu ja nuttu. Mis need pahad pliiatsid küll meie lastele teevad.

Sest lapsed ju saavad riielda, et nad pliiatsite järel hoolega valvanud pole. Aga jõuab siis üks väike laps neid kogu aeg valvata. Ta ju usaldab neid.

Oi, ilmaasjata. Varsti selgubki, et sinine pliiats on toaseinad kriipse täis vedanud. Punane on nukkude näod ära sodinud. Must on kippunud lausa voodilinade kallale. Ja roheline, kole rääkidagi, on raamatute sees ja peal polkat tantsinud.

Oh, millised pliiatsid!

Kuid lapsed on meil toredad ja head. Nad on väga nõrдинud ja nende südamed valutavad.

Kust saada küll häid, sõnakuulelikke pliiatseid? Neid teisi, halbu, ei või ju üldse koju lasta.

VIIVI LUIK

Illustreerinud RAIVO JÄRVI

Kui sa krabad

**KUI SA KRABAD TEISTE EEST
ÄRA KOMMID, KOOGID, TOOLID,
ŠOKOLAADIST, MOOSIST, MEEST
OMA AHNEID NÄPPE. NOOLID,**

**TEISTE VAEV ON SULLE LUST,
IGAST ASJAST OLED ÜLE,
NÄHES TEISE ÄPARDUST,
AINULT NAERAD SELLE ÜLE,**

**SIIS SA KASVAD JÕHKARDIKS,
SUUREKS, AGA TÜHISEKS,
JA PEAD VASTUST ANDMA, MIKS
SAID ME MUREKS ÜHISEKS.**

Onu Mihkel

Ega ta polegi tegelikult onu Mihkel, ta on vanaonu Mihkel ja elab maal metsa-äärsees majas, mille kunagi oma kätega on ehitanud.

Meil käib onu Mihkel suvistel pühapäevadel, siis, kui teab, et me kõik kindla peale maamajas oleme.

Seisatab esiteks tüki aega aiavärvavas, katsub aiaposte, leiab, et need on pehkinud, tuleks uued panna. Siis jalutab onu Mihkel pikkamisi õue poole, vana nokaga soni silmil, sest päike teeb liiga ja kärbsed kiusavad.

Käib, vaatab kõigepealt kurgipeenrad üle. Leiab, et hernestele tuleks uued kepid panna. Eks me salajas ole onu Mihkli peale lootnudki.

Siis tahab onu Mihkel pingi peale istuda, aga meie karjume juba eemalt, et ära istu, pingil on jalg alt ära! «Näh,» ütleb onu Mihkel, «ma pean siis uue jala panema, kuidas ta ilma jalata elab!»

Onu Mihklil ei jää nüüd muud üle kui istuda trepiastmele, aga need on meil madalad, vanainimesel raske tõusta. Istub, puhkab ja vaatab kresse, mis meil seina mööda üles ronivad. «Vaata, kus ennast ära värvinud,» ütleb ta lillede kohta. «Pole nagu varem tähelegi pannud. Peaks teilt ikka kressiseemet paluma.»

Onu Mihkel ei ütle kunagi «küsima», tema ütleb ikka «paluma».

Onu Mihkel istub veel tüki aega, vaatab meie väikest majapidamist, puhkab, mõtleb. Siis ajab end kepi najal üles ja astub aianurga poole, kus meil veel eelmisel suvel seisis vana käi.

«Lähem vaatan, ehk saab vikati ära käiata,» ütleb ja tema hääl on rõõmus. Aga käiakivi külmus meil talvel lõhki ja vikatil pole lütt. Ega meie sest vikatist suurt hooligi, meie käime naabritelt muruniitjat laenamas.

«Peab vaatama, ehk saab kuskilt uut,» vangutab onu Mihkel käiakivi vaadates pead. Aga kust tema seda uut saab, kui meie isagi ei saa. Onu Mihkel seisab ja seisab, nagu peaks käiakivi matuseid.

Siis hõikab ema lävelt ja palub onu Mihkli sööma.

«Ega ma siis sööma tulnud,» ütleb onu Mihkel natuke häbelikult, aga võtab kutse rõõmuga vastu. Kodus talle keegi süüa ju ei tee. Tädi Miina on ammu ilma surnud ja lapsi onu Mihklil ei ole.

Söömine on pidulik, peaaegu pühalik toiming. Sinna juurde räägib onu Mihkel, mida ta siis kõik teeks, kui veel noor oleks. Onu Mihklil on head jutud ja ilmatuma palju mõtteid.

«Ühe hullu tembu teeks elus veel ära,» kõhistab tasakesi naerda, «lendaks

lennukiga Tallinna kohal. No kui ta teisi maha ei pilla, ega siis mindki poeta . . .»

Pakume onu Mihklile veel bubertit, aga tema ütleb, et ega ta siis ometi jõua ette süüa, tänab lahkesti. Ta sätib nokaga mütsi hoolikalt pähe, aga mitte toas, vaid esikus, ning hakkab tasakesi trepist alla minema.

Nüüd on tal terveks nädalaks mõtlemist, kust hernekeppe saada ja mis käiakiviga peale hakata. Pingijalg ka veel.

«Ajasin ikka täna hullu juttu,» muheleb onu Mihkel endamisi, kui värava poole astub. «No kes minusugust vana krõbi lennuki peale võtab . . . Aga uhke oleks küll.»

Siis tuleb talle korraga meelde pajuvitstest korv, mis oli tal juba mitme päeva eest valmis saanud.

Ei, peab ikka toa juurde tagasi minema ja ütleva, et selle toomine jääb järgmise pühapäeva peale.

Ongi hea, jälle asja tulla! Ja meil teda oodata. Sest linnas niisuguseid onusid ei ole. Ei saagi olla!

Kust sai pääsuke lõhkise saba

Lastele jutustanud ANDRES JAAKSOO

Ennemuistsel ajal valitses maailma suur ja hirmus madu. Tema toiduks oli veri, ei muud midagi. Aga sääsk oli mao juures jooksupoisiks.

Kord hõikas madu sääse jälle enda juurde ja ütles talle nõnda: «Lenda läbi kogu ilmamaa, maitse viisamisi kõikide elavate olevuste verd. Kelle veri on kõige magusam, neid hakkab ma edaspidi hukutama.»

Sääsk sööstis sedamaid peremehe käsku täitma. Lendas kogu ilmamaa läbi, proovis kõikide elavate olevuste verd. Siis pöördus tagasi. Koduteel kohtas ta pääsukest. Pääsuke küsima:

«Kus sa käisid?»

«Oma peremehe käsul lendasin läbi terve ilmamaa ja uurisin järele, kelle veri on kõige magusam.»

«Mis sa siis teada said?» päris pääsuke.

«Kõige magusam veri on inimesel!» pinises sääsk.

«Ära seda küll maole ütle!» palus pääsuke. «Inimene on ju hea ja lahke, mistarvis teda hukutada!»

«Ütlen ikka! Ütlen ikka!» pinises sääsk vastu. Aga pääsuke ei jätnud, ütles:

«Palun sind, ära tee inimesele halba! Inimene on minu sõber.» «Ütlen ikka! Ütlen ikka!» ajas sääsk oma joru ja lendas peremehe juurde. Pääsuke talle järele.

«Noh!» nohises madu. «Eks räägi siis, mis sa teada said! Ja vaata, et sa ei valeta!»

«Mu käskija!» alustas sääsk. «Räägin sulle sulatõtt, ei varja midagi. Kõige maitavam, kõige magusam veri on...»

Seal lendas pääsuke ummispäi sääse manu ja napsas tal keele suust.

«Ii-ii-i-i-ii...» sai sääsk veel ainult piniseda.

Aga pääsuke ütles:

«Ma tean küll, mida sääsk tahab sulle sõnada! Kõige magusam veri ilmamaa peal on madudel!»

Madu sai vihaseks, tõmbas enda õhku täis ja tõusis lendu. Tahtis teine pääsukest karistada. Aga või nüüd keegi saab pääsukest kätte! Madu suutis vaid mõned sabasuled ära naksata. Sellest ajast ongi pääsuke sel lõhkine saba.

ELLI
PÕHJALA

Tuli laudas

Sügis. On õhtune aeg. Juba on läinud pimedaks. Ema saadab Tuuli lauta pange tooma. Tuuli jookseb. Ega Tuuli pimedat karda, ta on julge tüdruk, varsti läheb kooligi.

Tuuli lükkab laudaukse paokile ja näeb, et seinal midagi hiilgab. Tuli — arvab Tuuli ja loendab seitse tuld. Tuuli lööb kartma ja paneb toa poole jooksma.

«Ema, seal laudas hiilgab midagi, lugesin ära, jutskui seitse asja oli. Tule ka, vaatame kahekesi.»

Lähevad. Tuuli hoiab kõvasti-kõvasti ema käest, et mine sa tea...

«Näe,» hüüab Tuuli, kui ollakse juba pimedas laudas.

Ema vajutab elektrinupule. Laut särab valgusest. Kirjak mäletseb, lambatall teeb «mää» ja seal seina ääres, kuhu päeval sai õlgi hunnikusse pandud, on end mugavalt sisse seadnud kassipere.

Tuuli loendab neli väikest kassi ja kassiema. Ema kustutab elektri ja Tuuli taipab imestusega, et tuli põleb kassipere silmades.

Tuppa jõudnud, teatab ta isale, et Miisu oma nelja lapsega teeb laudas tuld.

Illustreerinud HELDUR LARETEI

EVI
PROOSA

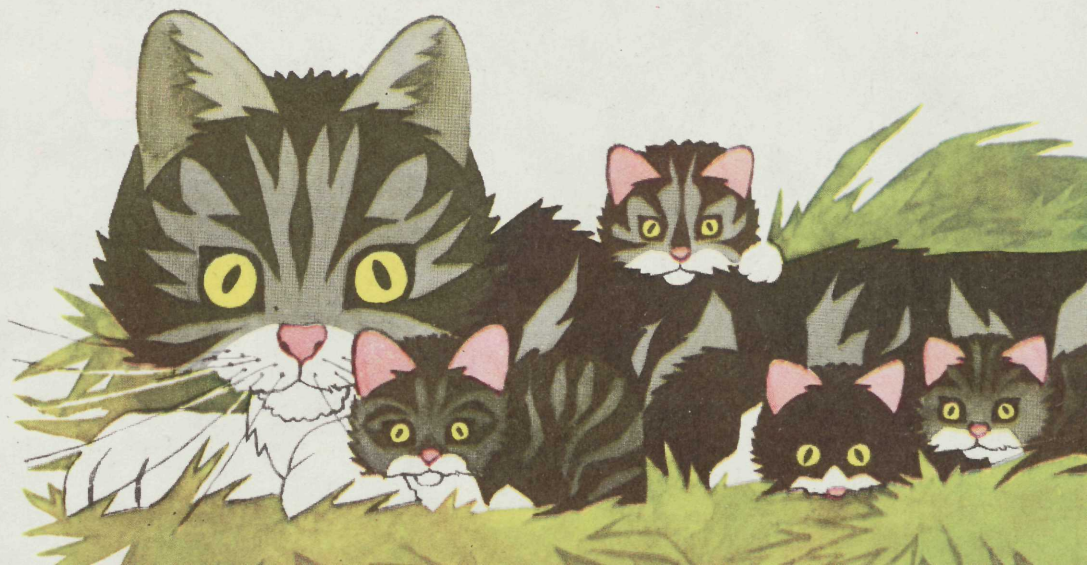
Jalatsite riid

Triinul läks vasaku jala suss paremasse jalga ja parema jala oma vasakusse. Oi, kui paha oli käia!

Siis võttis Triin sussid ära ja pani kingad jalga. Vasaku jala king supsas paremasse ja parema oma vasakusse jalga. Käia oli veel halvem.

Nüüd tõi Triin esikust kummikud. Jälle sama viga: kummikud läksid valesse jalga. Niimoodi ei saa õieti püstigi seista, rääkimata õueminest.

«Emme-emme,» hüüdis Triin, «papud läksid jalgadega riidu!»

Omal kohal

LEELO TUNGAL

Suvine mure

ÜHES PURGIS MESI, TEISES MOOS ON:
SUVI SUIA ÄRA SULAB SUUS!
AGA SUVES RÕHM JA MURE KOOS ON
SIIS, KUI AASTAID TURJAL SUL ON KUUS.

KÜSIB KOMA, KÜSIB KOOLON:
«KUS SIIN KIRJAMÄRGI KOOL ON!
RASKE ON MEIL LINNAMES
LEIDA OMA KOHTA ELUS
ÕPETAJALT PÄRIMATA,
ENNAST TARGAKS HARIMATA...»

TULGE JULGELT, PUNKT JA KOMA!
PASTAPLIATS (PIIA OMA)
TÄPSELT TEAB TE ELUKOHTA!
KÜSIMÄRGI UNUB OHT — TA
PÜSIB IGAS KÜSILAUSES
PÜSTIPÄISELT SUURE AU SEES.

ÜTLEB JUTUMÄRK: «MEIST MÕNED
ARMASTAVAD OTSEST KÕNET.»
AGA ENNÄE MÖTTEKRIIPSU —
MÖTTE JUURDE TEMA VIIB SU!
ENAM POLE MEIE KLASSIS
KIRJAVAHEMÄRGID SASSIS.

OMAL KOHAL KÕIK SEE PUNT
NÕUD ON: KOOLON, KOMA, PUNKT.

HOIAD PIHUS PORGANDIT KUI SAMMAST,
OHKAD... SEE JU POLE KEELATUD,
AINULT EILE VEEL ÜKS ESIHAMMAS
ÕUNAGA SAI ALLA NEELATUD...

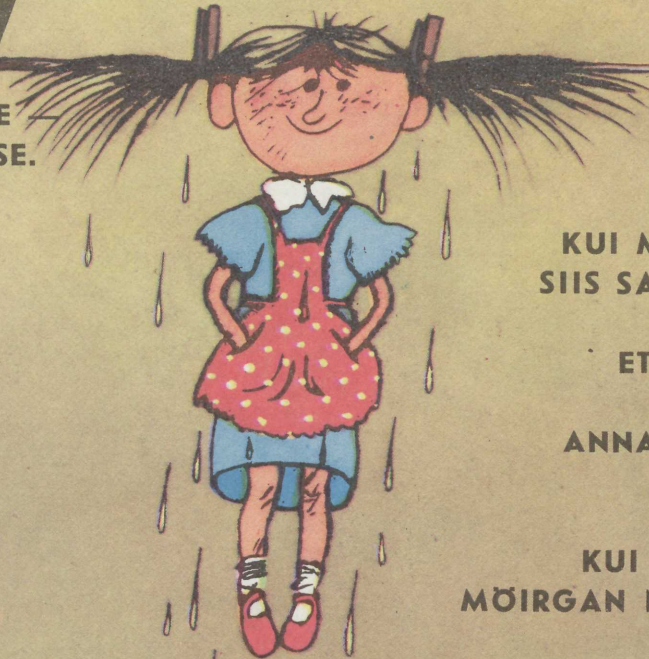
Pesupäev

IGAS NURGAS AURAB KAUSSE
PESUPÄEV ON TÕUSNUD AUSSE.

TASKURÄTTE ÜKSI
ON PESTA VIIS VÕI KUUS ...
NUKU KARUPÜKSID,
KARU KOOLIPLUUS,
BURATINO SOKID,
KOERA KAMPSUN PAKS.
PUDIPÖLLELT PLEKID
KAOVAD PLIKS JA PLAKS.

LENDAB VETT JA VAHTU,
MÄRG ON KÕHT JA RIND,
KUID MIS SEST! EI LAHTU
PESUNAISE IND.

SULL-SULL! MULL-MULL! PANE, EMA,
KUIVAMA NÜÜD, OLE KENA,
KÕIK NEED SALLID-MÜTSID,
TASKURÄTTE KUUS,
NUKU KARUPÜKSID,
KARU KOOLIPLUUS,
BURATINO SOKID,
KOERA KAMPSUN PAKS,
PUDIPÖLL, JA KÕIGE
LÖPUKS TILKUV LAPS!

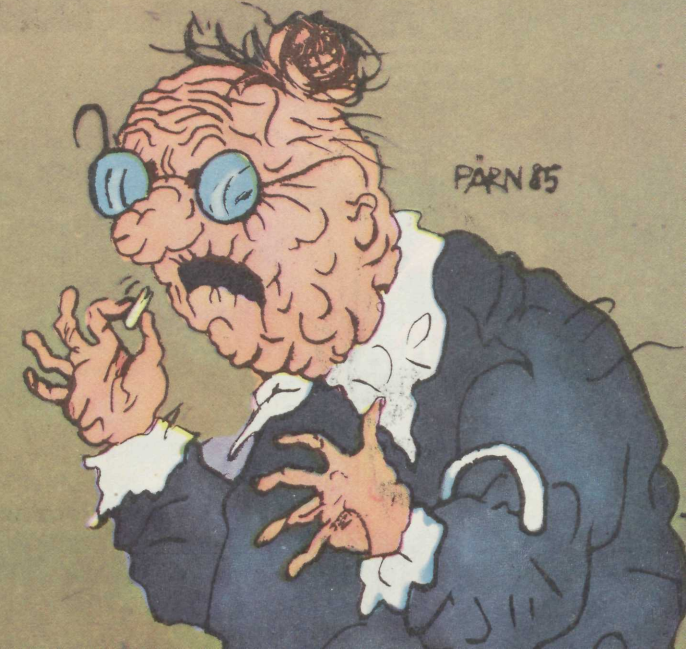
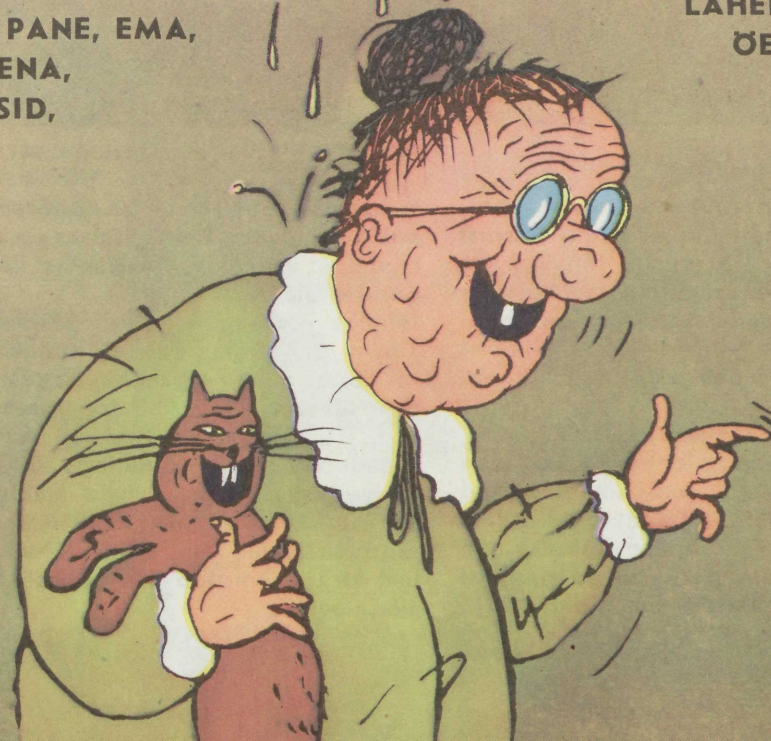
Kättemaks

KUI MA ÜKSKORD OLEN KUUEKÜMNE VIIENE,
SIIS SAAB VANEM ÕDE SEITSEKÜMMEND KAKS.
ON JU TITADELEGI VIST VESISELGE SEE,
ET SIIS TEMA JÕUST KÄIB ÜLE MINU JAKS.

ANNAN NÄPULAKSU, KUI TA HAKKAB IMEMA
OMA PÕIALT.

ÜTLEN: «SÕÖD MU HINGE SEEST!»
KUI MUL KÜLALISED ON, ÕE AJAN MINEMA.
MÕIRGAN NAERDA, KUI TAL HAMMAS TULEB EEST.

OMA RATAST TALLE ILMASKI EI ANNA MA
EGA NÄITA LOOMAMARGI-ALBUMIT.
LÄHEN KINNO SUURE ILUSA SÖBRANNAGA.
ÕELGU VEEL, ET KASI OMA TUPPA, TITT!

JÕHVIKAS

Mis see on: punane poisike soos, jõhvipidi mäta küljes kinni? Vastust pole raske ära arvata. Jõhvikas on oma nime saanud jõhvitaolisest sabast, mis marja taimevarrega ühendab. Taime ladinakeelne nimetus tähendab soos kasvavat haput marja.

Marja järgi tunneb jõhvikat igaüks. Aga kui marju pole, kas ka siis taime märgata oskad? Tema imetillukesed lehed on jäigad, läikivrohelist ja püsivad taimel aastaid. Jõhvikas on igihaljas taim. Tema pikad peened roomavad varred on puitunud ja

seepärast loetakse teda põõsaste hulka kuuluvaks. Ehkki põõsas on nii madal, et vaevalt turbasamblast kõrgemale ulatub.

Jõhvika õied on kindlasti paljudel tähele panemata jäänud. Juunikuises rabas võib neid näha. Õied on nääpsukesed, roosakad ja väga kenad. Tundub kummaline, et neist õrnadest nelja kroonlehega õitest peavad sügiseks küpsema mahlast pakatavad uhked marjad. Kui soopind on jaanipäeva paiku jõhvika- tist kirju, ennustab see külluslikku marja-aastat.

Pildistanud HENDRIK RELVE

Kolme kuu pärast võib siis samasse kohta tagasi tulla suure marjanõuga.

Algul on jõhvikamari roheline, siis valge ja lõpuks, valminult, tumepunane. Parim marjaaeg algab septembri teisel poolel. Kui marju noppida varem, poolvalgeina, küpsevad need küll punaseks koduski, kuid on kehvema maitse ja vähese väärtusega. Oktoobris, pärast esimesi öökülmi korjatud jõhvikad on maitsetl parimad, aga säilivad halvemini. Kõige magusamaid jõhvikaid saab soost kevaditi pärast lume sulamist. Talvepakased on neilt hapu maitse peaaegu täiesti ära võtnud. Aga kevadisi jõhvikaid tuleb süüa kohe, käärimise piiril olevad marjad ei säili.

Jõhvikal on mõnus käia, sest marjanõu saab kähku täis. Õigel marjamaal on mättad jõhvikaid kubisemas. Vanasti korjas rahvas jõhvikaid hulgaliselt juba sellepärast, et neid sai hõlpsasti ületalve hoida. Marjad pandi suurde tünni, valati vesi peale ja seal need säilisis kevadeni. Jõhvikaid söödi pudru ja liha kõrvale. Jõhvikajook oli tuntud hea kosutisvahendina palavikuhaigetele ja muidu põduratele.

Meie ajal on arstid leidnud, et jõhvikal on mitmeid tervistavaid omadusi. Perenaised hindavad jõhvikat väga ja teevad temast mitmesuguseid hoidiseid. Üks meeldiv maiustus on jõhvikakommid. Neid on kerge teha. Vali välja suuremad marjad, kasta need ükshaaval munavalgesse ja veereta tuhksuhkrus. Nii kleepub jõhvika punase kesta külge valge magus rüü. Kui see on kõvaks kui vanud, võib seda kõike korrata. Nõnda saab komm kõvem ja magusam. Kui tänavu ema-isaga oled jõhvikal käinud, siis proovi seda kommi valmistada.

HENDRIK RELVE

Üksi kooli

7-aastane Iris on juba paar nädalat koolilaps olnud. Tema vanem vend Kristian õpib viiendas klassis. Esmaspäevast pidi Iris hakkama üksi kooli minema. Kogu pere oli selle pärast pisut ärevil. Ema palus, et Kristian räägiks veel Irisele, kuidas peab üle tee minema.

Kristian tõi ühe pildi (1) ja käsutas: «Näita mulle nüüd, kuidas sa siit üle tee lähed!»

«Eks vist bussi tagant,» arvas Iris.

«Bussi taga võib auto olla. Sina seda ei näe ja autojuht sind ka mitte. Nii astudki kohe auto ette,» oli Kristian kindel.

«Tähendab, bussi tagant minna ei tohi,» sai Iris aru, «eks ma lähen siis bussi eest.»

«Bussi eest ka ei tohi,» lausus Kristian. «Teiselt poolt võib samuti auto tulla. Suur buss varjab tee ära. Nii võid ikka auto ette sattuda.» (pilt 2)

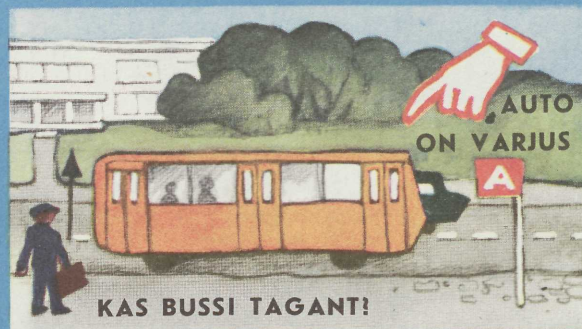
«Kuule, Kristian,» sai Iris pahaseks. «Mis imeplikku juttu sa ajad. Bussi eest minna ei tohi ja bussi tagant ka ei tohi. Kuidas ma siis üldse üle tee saan!»

«Kuula nüüd ja jäta meelde: kui oled bussist maha tulnud, vaata ringi, kas vöötrada või foori on läheduses. Sealt minegi üle tee.» (pilt 3)

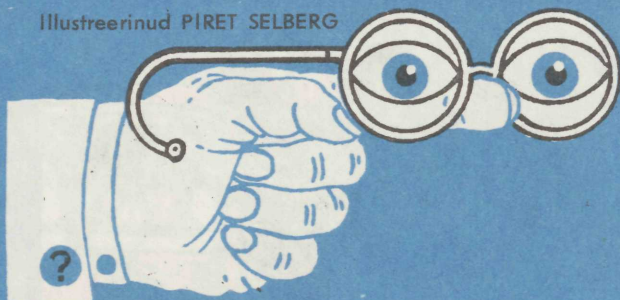
«Aga kui ei ole!» uuris Iris.

«Siis oota peatuses seni, kuni buss ära sõidab. Lase ka kõik mööduvad autod läbi. Tee peab mõlemale poole hästi näha olema, alles siis võid minema hakata,» teatas Kristian tähtsalt (pilt 4). «Homme lähme jalutama ja siis vaatame, kas sellest jutust kasu ka oli.»

KIRILL TEITER

Illustreerinud PIRET SELBERG

UUDISHIMULIKELE

KUS ASUB MAAILMA VASTUPIDAVAIM RAAMAT!

Brasíllias Sao-Paulo linnas. Raamatus on 1000 roostevabast terasest lehte ja see kaalub poolteist tonni (tuhat viissada kg). Raamatu lehtedele on graveeritud (nõelaga sisse uuristatud) selles linnas 400 aasta jooksul toimunud sündmused.

See raamat ei karda tuld ega vihma. Terasraamat on üles seatud püstasendis, et seda saaks korraka lugeda mitu lugetat.

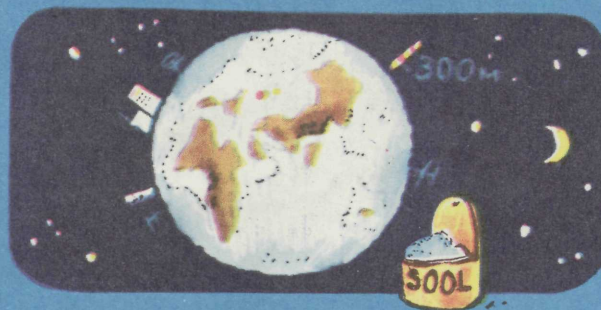

MILLEKS ON VAJA PÄEVAKAVA!

Päevakava on kui tunniplaan, mille järgi on kergem oma igapäevaseid toiminguid sättida. Koolimine, kojutulek, söömine ja magamine toimuvad ju ikka kindlal kellaajal. Nende vahele tuleb oskuslikult mahutada õppimine ning vaba aeg. Kui kõik on täpselt plaanitud, jõuab korralikult nii töötada kui puhata. Sellest aga sõltub õpiedukus ja tervis. Päevakava harjutab meid ka täpseteks ning kohusetundlikeks.

KAS MEREVEES ON PALJU SOOLA!

On küll. Kui kogu merevees lahustunud sool laotada maakera pinnale, kataks maakera 240 m paksune soolakiht.

KUHU KAOVAD TÄHED PÄEVAL!

Ei kuhugi. Tähed jäävad oma kohale, aga meie lihtsalt ei näe neid. Päeval on taevas heledalt valgustatud, meie silmad heleda päevavalgusega kohanenud ja me lihtsalt ei näe enam tähti.

MILLAL ASUTATI EESTIMAAL KOOLID!

Teated koolide olemasolu kohta pärinevad 14. sajandist. 1631. aastal, üle 350 aasta tagasi, asutati Tallinnas kool, mille ruumides õpitakse praegugi. Selles hoones asub praegu Tallinna 1. Keskkool.

KUS ELAB OKASSIGA!

Euroopa ja Aasia lõunaosas, Aafrikas, Lõuna-Ameerikas. Okassiga on suur näriline, kes uuristab pesa maa sisse. Nendes keerulistes käikudes elavad nad sageli suurte perekondadena. Okassiga sööb taimede sibulaid, juuri ja puukoort. Pikad teravad okkad kaitsevad teda vaenlaste eest. Röövloma nähes jookseb okassiga kiiresti mõned sammud tagasi ning ründab teda oma tugeva sabaga.

KUS LEIUTATI PABER!

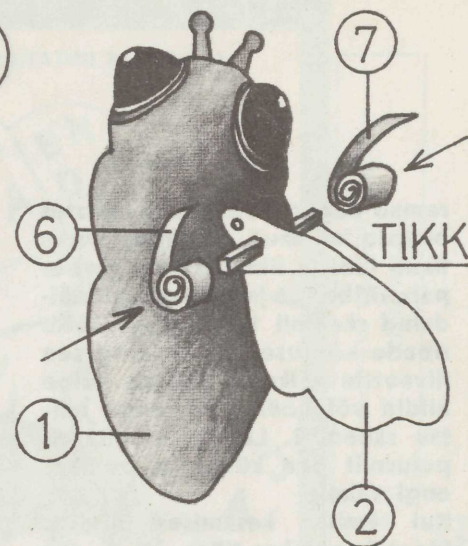
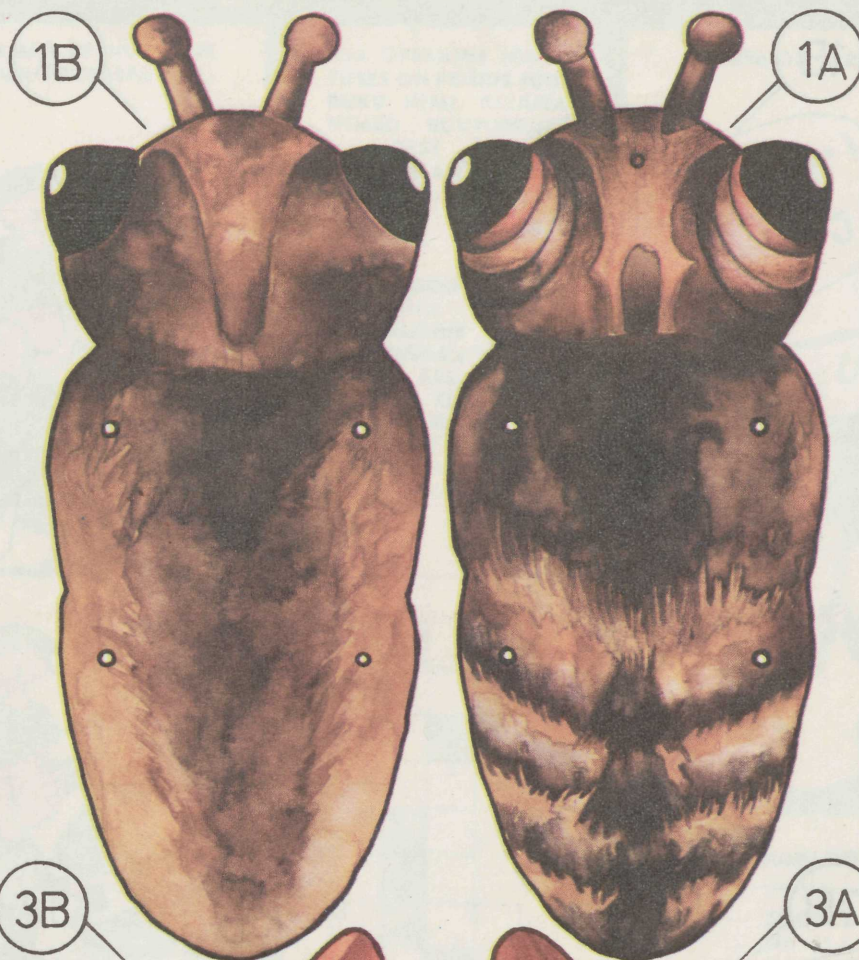
Hiinas 105. aastal, seega 1880 aastat tagasi. Arvatakse ka, et hiinlased oskasid juba varem paberit valmistada. Paberit tehti siidist ja see oli väga kallis. Üks Hiina riigiametnik leidis, et paberit saab ka palju odavamast materjalist: puukoorest, kaltsust.

Euroopa maades hakkas paberit kõigepealt tootma Hispaania.

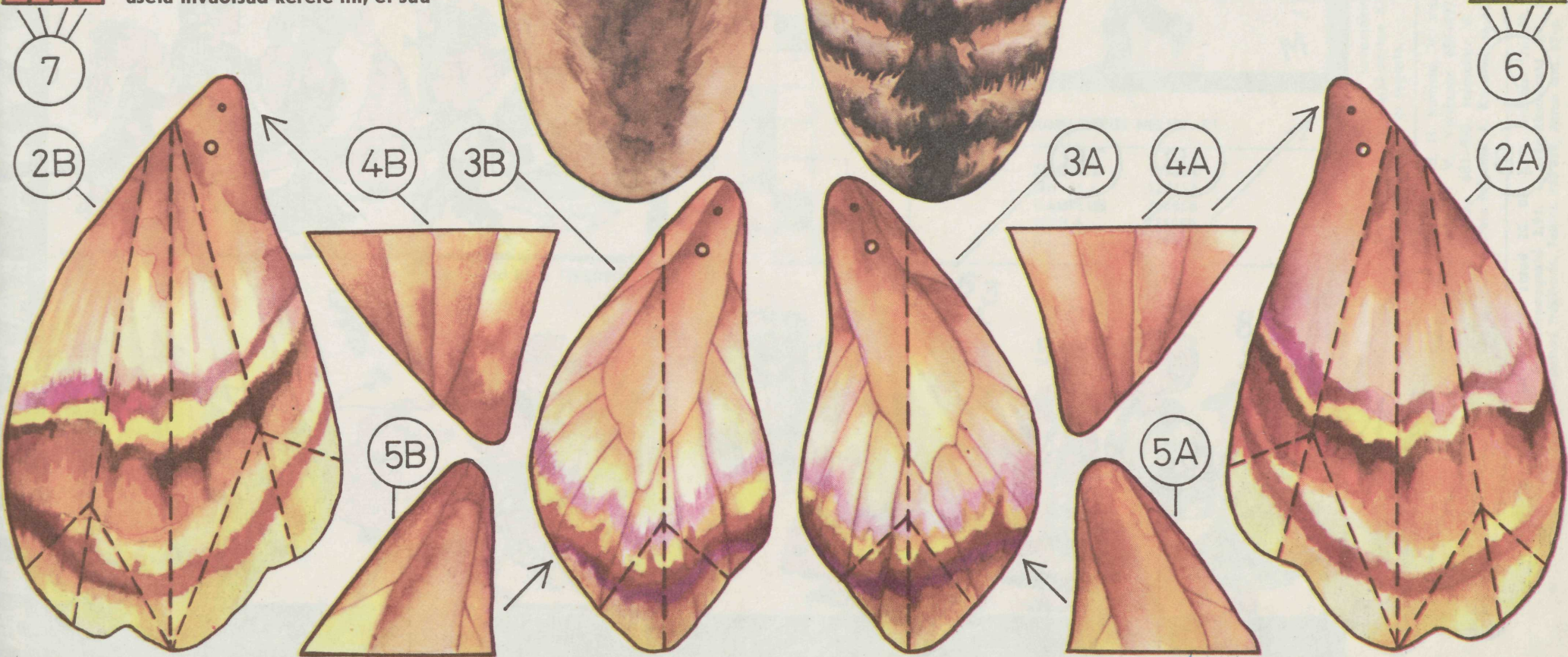

PUTUKAS

Seekord saad meisterdada tiibu liigutava putuka. Kõigepealt kleebi kokku putuka kere kõhu- ja seljatükid (1A ja 1B). Siis liimi tiivaotste (2A, 2B, 3A, 3B) tagaküljele tugevdustükid (4A, 4B, 5A, 5B) ning voldi tiivad mööda katkendlikke jooni veidi kumeraks. Seejärel torka kerosse ja tiivaotstesse ringiga näidatud kohtadesse augud. Nüüd keera putukas selili, asefa tiivaotsad kerele nii, et suu-

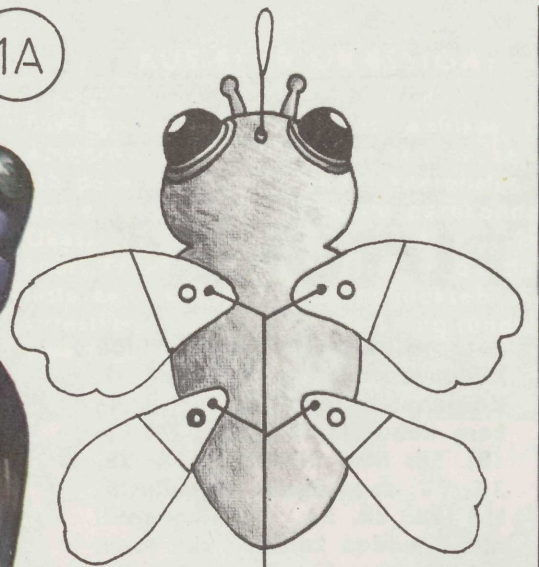
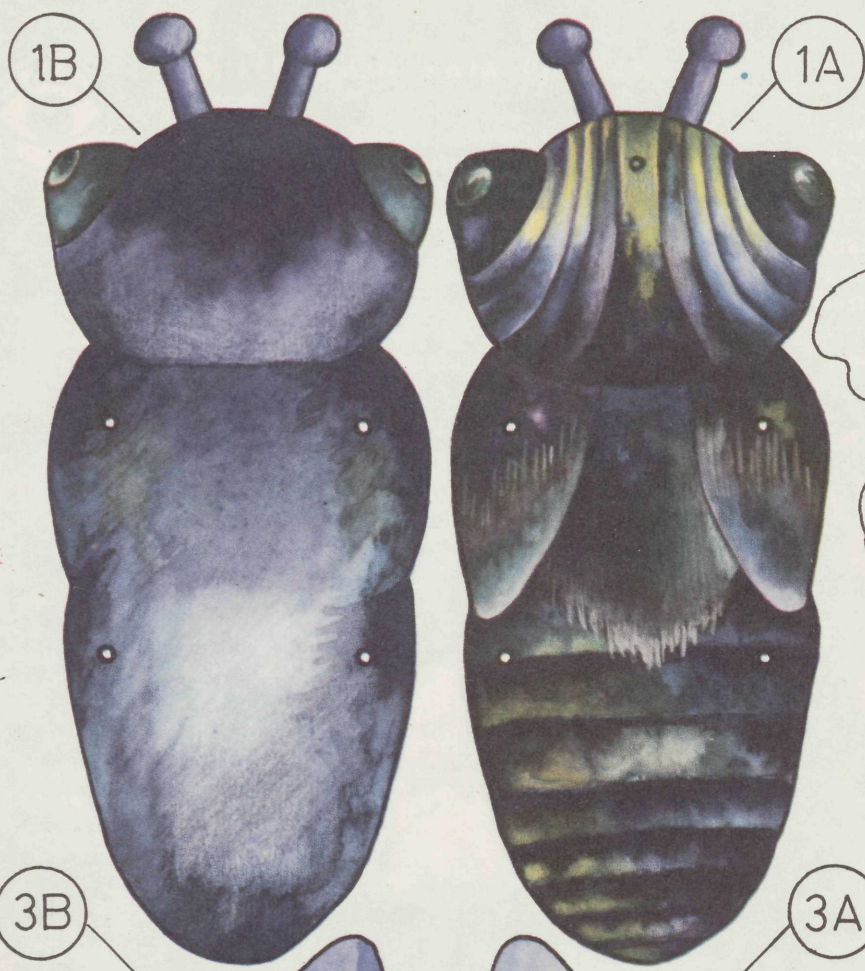

SKEEM 1

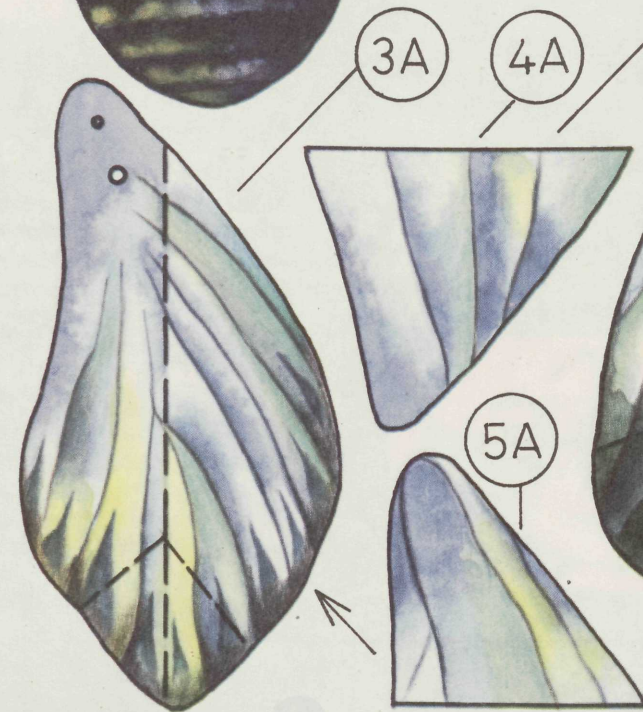
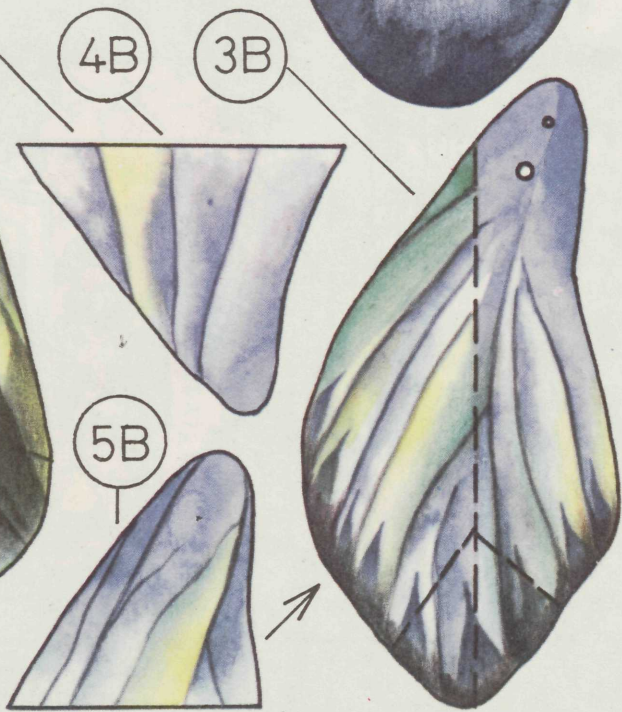
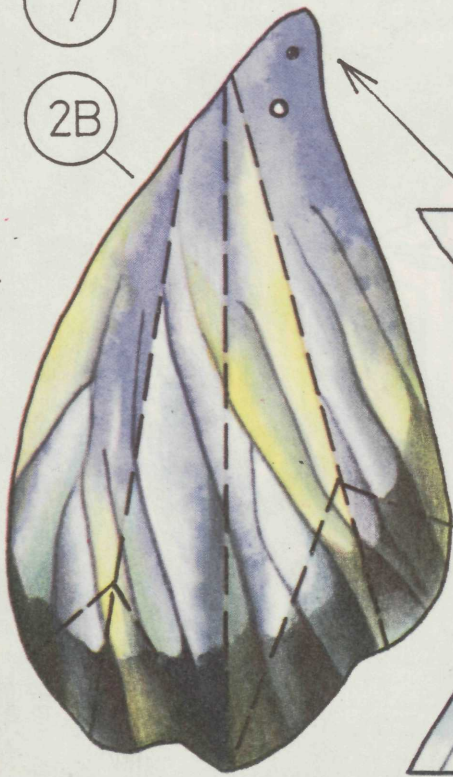
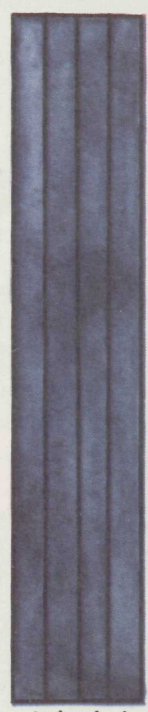
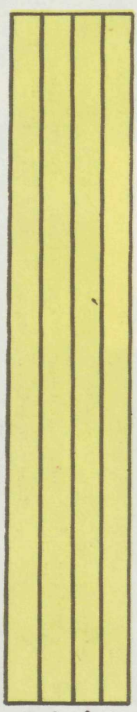

remad augud kõhul ja tiivaotstes oleksid kohakuti. Aukudest torka fikud läbi ja liimi tikkude ümber paberiribad (6 ja 7), nagu on näidatud skeemil 1. Tikuotsad löika ribade kõrguselt maha ning seo tiivaotste väikeste aukude külge niidid või nõõrid nii, nagu näitab skeem 2. Lõpuks kinnita riputusniit pea külge ja putukas ongi valmis. Kui tõmbad keskmisest niidist, liigutab putukas tiibu.

Joonistanud VIIVIKA KALT

SKEEM 2

MISSUGUSED 25 PISIASJA UNUSTAS HAJAMEELNE KUNSTNIK KESKMISELE PILDILE JOONISTAMATA! PALUN JOONISTA KOLMANDALE PILDILE KAKS PUUDUVAT LAST!

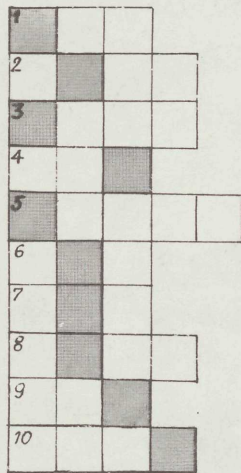

Joonistanud ELLE TIKERPÄE

IGA ÕPPEAINE NIME-TUSES ON PEIDUS TÜRUKU NIMI. KIRJUTA NIMED RUUTUDESSE. HALLIDEST RUUTUDEST LEIAD MÄNGU NIMETUSE, MIDA KUTSUTAKSE KA PINGPONGIKS.

1. BIOLOOGIA
2. KEEMIA
3. LAULMINE
4. MATEMAATIKA
5. EESTI KEEL
6. SAKSA KEEL
7. YENE KEEL
8. INGLISE KEEL
9. FÜÜSIKA
10. JOONESTAMINE

LAUSE ON KIRJUTATUD TAGURPIDI.

KUHU KEEGI HELISTAB!

SÜÜKLA	135791
HAIGLA	124578
KAUPLUS	246850
UJULA	235689
KOOL	134680

Esikaanel EVI VALDOVI joonistus «Jälle kooliti!»

ELKŪ Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu lastejakiri «Täheke» nr. 9 1985. Ajakiri asutatud jaanuaris 1960. Ilmub kord kuus. EKP Keskkomitee Kirjastus. Toimetuse aadress: Tallinn 200 107, Pärnu mnt. 67-a. Toimetus käsikirju ei tagasta.

Kolleegium: E. Haamer, V. Kotkas, E. Mardi, H. Mänd, H. Rattiste, V. Variksaar. Telefonid: peatoimetaja E. Mardi 681-495, vastutav sekretär V. Variksaar 681-497, vanemtoimetaja J. Rannap 681-497, kunstiline toimetaja A. Aare 681-400, toimetaja A. Jürgens 681-538, tehniline toimetaja A. Lill 681-496, masinakirjutaja-sekretär A. Kuuskemaa 681-400.

Laduda antud 31. 07. 1985. Trükkida antud 20. 08. 1985. Trükiarv 76 400. Ofsetpaber nr. 1. 60x90/8. Trükipoognaid 2. Arvestuspooignaid 2,91. Tingvärvitoimiseid 8,0. MB-06832. Tellimise nr. 2839. EKP Keskkomitee Kirjastuse trükkoda, Tallinn 200 090, Pärnu mnt. 67-a.

Детский журнал ЦК ЛКСМ Эстонии и Совета Пионерской организации Эстонской ССР «Тäheke» («Звездочка»). На эстонском языке. Выходит один раз в месяц. Типография Издательства ЦК КП Эстонии, Таллин, 200090, Пärnu мн-те, 200107. Адрес редакции: ЭССР, Таллин, 200107, Пärnu мн-те, 67-а. Цена 20 коп. Объем 2 печ. листа. Тираж 76 400. Заказ 2839.

TÄHEKESE
ST
TÄHESTIK

TEISIPÄEV
3.
SEPTEMBER

Joonistanud PIRET NIINEPUU

LEIA SELLELT PILDILT 28 S-TÄHEGA JA 35
TÄHEGA ALGAVAT SÕNA!
ИНДЕКС 78231
HIND 20 KOP